

A Közművelődési Foglalkoztatási és Képzési Program

– csak maga a Program érkezett el a befejezéséhez, a közművelődési folyamatok további erősítésére, a képzések magasabb szinten történő folytatására szükség van –

Amikor a Közművelődési Foglalkoztatási és Képzési Programot a Nemzeti Művelődési Intézet elindította, azt olyan jelentőségű tevékenységként élte meg a közművelődés egésze, mint amikor a közfoglalkoztatás elindult 2013-ban.

Érdemes röviden visszatekinteni: a Nemzeti Művelődési Intézet 2013. november 1-jén indította az I. Kulturális Közfoglalkoztatási Programot, melyet a VI. Programmal 2019. február 28-án zárt le. A program egyedülálló volt a közfoglalkoztatási programok között. Célja volt, hogy a kistélepüléseken, ahol évek óta nem volt szakember a faluházakban, közösségi házakban, ott legyen legalább érettségivel rendelkező közfoglalkoztatott, aki segíti a település kulturális életének elindítását, a helyi közösségek aktivizálását és a civil szervezetek megerősítését. A program ideje alatt több mint 30.000 fő részére biztosított a Nemzeti Művelődési Intézet munkalehetőséget, képzé-

seket és olyan eseményeket, szakmai műhelyeket, találkozási alkalmakat, amelyek segítették a közművelődési munka elindulását.

Több száz település önkormányzata, intézménye, civil szervezete kapcsolódott be a folyamatba. Komoly sikerként könyvelhettük el, hogy már a program ideje alatt több mint 5700 fő talált munkát, sokan a közművelődésben, a településükön helyezkedtek el. Azaz bebizonyosodott mindenki számára, hogy milyen nagy szükség van a településeken egy olyan munkatársra, aki kezdeményezője, majd megvalósítója a közösségi eseményeknek, mintegy mozgatórugójává válik egy-egy település kulturális életének. A legfontosabb eredmény talán az volt, hogy maguk a települések is ráéreztek arra, hogy a kulturális közfoglalkoztatásba bekerült munkatársak mennyi és milyen fontos feladatot tudnak ellátni, hogy bízhatnak bennük.

A program komoly logisztikai feladatokat igényelt, ezáltal a Nemzeti Művelődési Intézet is megtanulta milyen munkát segítő eszközöket (irodaszer, tisztítószer, számítógép, nyomtató, irodabútor stb.) szükséges biztosítani és nem csak eljuttatni az eszközöket, hanem kapcsolatot tartani az önkormányzatokkal, a befogadó szervezetekkel és nem utolsósorban magával a közfoglalkoztatott személlyel. Bízgatni, segítő kezet nyújtani számára, precíz és akár részletekbe menő szakmai tájékoztatást adni számára a munkájához. Ez a komoly tapasztalat indította el az Intézetet, hogy vállalja a Kulturális Foglalkoztatási és Képzési programot, amelyben már rendelkezett tapasztalattal és minden korábbi tapasztalatot jól tudott hasznosítani.

Mit is jelentett a Közművelődési Foglalkoztatási és Képzési Program a közművelődés egészében, hogyan is indult el, mik voltak a kezdeményezés kiindulásának indokai?

Természetesen fontos volt a jogszabályoknak való megfelelés, de nem pusztán a jogszabályi előírások adták az indításhoz az ösztönzést – bár nem tekinthetünk el a jogszabálykövető magatartástól – hanem inkább társadalom- és közösségépítő aktivitásként kezelte a Nemzeti Művelődési Intézet a Programot. A települések életében a közösségi együttlétek szervezettebbé válását reméltük, a szakszerűbb programszervezésben bízunk, a közművelődés folyamatának elindulásában és annak folytatásában hittünk.

A Program egyszerre nyújtott foglalkoztatást és ezáltal biztonságot a résztvevőnek, biztonságot a tanulásához, az oktatásban való részvételhez, a gyakorlat megszerzéséhez. A résztvevő közművelődési asszisztens szinte azonnal tesztelhetette az elméleti oktatásban szerzett ismereteit, valamint a saját tapasztalatát. Azaz olyan humán erőforrás képzés indulhatott el, amely a szakképzettség megszerzésének lehetőségét nyújtotta, és amely túlmutatott a biztosított képzésnél és további képzettségi szintek megszerzésére inspirálta a résztvevőket. Nemcsak a különböző szakmai kulcskompetenciák fejlesztéséhez nyújtott segítséget a foglalkoztatás és a képzés együttesen, hanem munkatapasztalat megszerzéséhez is. Nagyon sok fiatal munkatárs került be a Programba, akik nem rendelkeztek semmilyen munkatapasztalattal, ezért nemcsak képzést, hanem olyan szakmai műhelymunkák végzésére is lehetőséget kellett biztosítanunk, amelyek hozzájárultak ahhoz, hogy tökéletesedjen a szakmai tudás, hogy gyakorlati tapasztalatokkal támaszthassuk alá az átadott szakmai ismereteket.

A települési önkormányzatok számára meghatározott feladatok szerteágazóak, de mindegyik meg egyezik abban, hogy ezek az ellátandó feladatok, a településen élők

érdekeit szolgálják, őket segítik, életük során. Azonban hiányzott a közösségek életét folyamatosan, egész évben szervező, segítő szakember személye, ezáltal a közösségi együttlétek egész éven át tartó folyamata, a programok, közösségek minőségi fejlődése. A közművelődési tevékenység támogatása, mint közcél és közfeladat kifejezetten az a terület, ahol az önkormányzás keretei között a helyi társadalom életét jelentősen meghatározó egyéni, közösségi művelődési szükségletek jól azonosíthatók, a szakmai tevékenységgel értékelhetően, fejlesztési folyamatokkal a lakosság identitása, településhez kötődése szakemberek segítségével eredményesen menedzselhető. A program települési közösségek és emberi erőforrások fejlesztésében is kiemelkedő eredményeket ért el, és jelentős mértékben hozzájárult a települések versenyképességének javulásához.

A program egyik jelentős eredménye, annak a gondolatnak az előtérbe kerülése, hogy az önkormányzat, a közművelődési feladatot ellátó szervezet, legyen az intézmény vagy közösségi szinten, egymás stratégiai partnerei, egymás segítői. Mert a céljuk is azonos: a település fejlődésének elősegítése, az értékörzés megteremtése, a település, a nemzet kulturális és ezáltal gazdasági fejlődésének megteremtése. A települési önkormányzat és a közművelődési szervezet egymást erősítő küldetésének megvalósításával a település lakosságát szolgálják, azt akarják éreztetni, hogy ezen a településen jó élni, itt biztosítottak a feltételek a közös tevékenységekhez, egymás

segítéséhez, mintegy védőhálóként szolgálnak a közösségi események. Ahol elmondhatóak és meghallgatásra kerülnek a kérdések, ahol választ találsz, segítséget kapsz a problémáid megoldásához.

A szakmatörténeti jelentőségű program eredménye, hogy megerősítette az országos szakmai hálózatot, a közösségi színterek jelentős lépést tettek az intézményes működés felé. A jogszabályi környezet módosulásával az intézményes működés fontos elemei – létesítményi, tárgyi, technikai, pénzügyi, nyitvatartási, tartalomszolgáltatási, szakember foglalkoztatási – követelmények rögzítésre kerültek. A program eredményeként, az ország minden települését érintő stabil szakmai hálózat alakult ki, melyben a legfontosabb tényező a szakember is rendelkezésre áll, a képzés révén a legkorszerűbb szakmai ismeretekkel, a szükséges kompetenciákkal, s ami a legfontosabb azzal a hivatástudattal, melynek központi gondolata a települési közösség, a művelődő közösségek szolgálata és fejlesztése, a közjő szolgálata a helyi sajátosságokra figyelemmel.

A programot megvalósító Nemzeti Művelődési Intézet olyan szakmai fejlődést képviselt, melynek eredménye révén teljes lefedettségű országos közművelődési hálózat jöhetett létre, és elindulhatott egy országos szakmafejlesztési innovációs tevékenység.

A program jelentős mértékben hozzájárult ahhoz, hogy a Magyarország Alaptörvényében szereplő művelődéshez való alapvető állampolgári jog kiterjesztése és általánosítása tétele a közművelődési területen mindennapi gyakorlattá váljon.

SZEDLACSEK EMÍLIA: közművelődési szakember, szakértő, szakfelügyelő, minőségbiztosítási auditor. Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán 1984-ben népművelés, 2004-ben pedig kulturális menedzser szakképzettséget szerzett. Két évtizeden át Érden a Szepes Gyula Művelődési Központ igazgatója volt, majd 2015-től az Emberi Erőforrások Minisztériuma Községi Művelődési és Művészeti Főosztály főosztályvezetője. 2018. augusztus 1-től a Nemzeti Művelődési Intézet Szakmai Szolgáltatások Igazgatósága, majd 2019. február 15-től a Szakmai Igazgatóság vezetője. Szakmai munkája elismeréseként 2005-ben Wlassits Gyula-díjban, 2019-ben Bessenyei György-díjban részesült.